

Innhold (klikk på sidetallet, så kommer du dit direkte ...)

Viktige tidsfrister	1
Siste nytt fra BIO	2
<i>Gratulerer!</i>	2
<i>Fredelig jul!</i>	2
<i>SFF til BIO og IFG</i>	2
<i>Her er BIO-forskerne i den nye SFF-en</i>	3
<i>60-årsfeiringer på tampen av året</i>	3
<i>Mari Sandbakken vant IPOD-konkurranse</i>	3
<i>Fiskesykdomsgruppen har fått NUV-støtte</i>	3
<i>NUFUs årsrapporteringsdatabase åpnet</i>	4
Siste nytt fra verden rundt oss	4
<i>Marianne Fyhns doktoravhandling kåret til verdens beste</i>	4
<i>Simone Heinz ny EU-rådgiver på MN</i>	4
<i>Bred norsk prosess for koordinert innspill til marin EU-grønnbok</i>	5
<i>Doktorgrad trukket tilbake for første gang</i>	5
Forskning: utlysninger, nye satsinger og prosjekter	5
<i>Nye prosjekter til BIO fra HAVKYST (Norges forskningsråd)</i>	5
<i>Husk at de første FP7-utlysningene offentliggjøres i morgen</i>	5
<i>IIASA's annual 3-month Young Scientists Summer Program (YSSP)</i>	5
Muligheter for PhD-studenter	5
<i>NMA-forskerkurs: Marine Bioacoustics: Anatomy and Physiology</i>	5
Nye artikler	5
<i>Audrey Geffen: Utviklingen av munnåpningen til flere arter av torskefisker gjennom metamorfose</i>	5
Bok-kapittel	6
<i>Anders Fernö og Per Jakobsen: Læring hos fisk</i>	6

Viktige tidsfrister

Mer info om følgende utlysninger og mange flere (inkl. løpende, dvs. uten frister) finner du [her](#)
Husk å sende søknadsutkastet til post@bio.uib.no 1 uke i forveien (gjelder ikke mindre bevilgninger som legater og fonds)

10. jan Påmelding til fagdag i ernæring
 12. jan Påmelding FP7 kurs
 15. jan Et skandinavisk fond
 22. jan Kompetanseprosjekter med brukermedvirkning

1. feb Nordic Marine Academy:
 - organisering av Forskerkurs
 - mobilitetstipend
 - støtte til konferanser
 NORDPLUS

Postadresse:	Besøksadresse:	Telefon:	E-post:	Jarl Giske:
Postboks 7800	Bioblokken, 3. etg.	+47 55 58 44 00	post@bio.uib.no	Tlf 84403
N-5020 Bergen	Høyteknologisenteret	Telefaks:	Internett:	Mob 9920 5975
Norge	i Bergen.	+47 55 58 44 50	http://www.bio.uib.no	
	Thormøhlensgate 55			

10. feb Fridtjof Nansens Belønninger
15. feb PADI-Foundation for underwater
science mm.

5. mar EØS Latvia
30. mar COST

Siste nytt fra BIO

Gratulerer!

På julefesten ble jeg utsatt en vakker nidvise om at jeg legger for mye vekt på alle slags resultater, spesielt det som gjelder vitenskapelig produksjon. Jeg skal ta meg sammen og bli flinkere til å spørre "hvordan har du det?".

Men la meg få lov til å ta ett steg i retning euforien i årets siste BIO-INFO. Gratulerer til de seks ved BIO og kollegene ved Institutt for geovitenskap som med det aller første kan smykke seg med tittelen "Senter for fremragende forskning". BIO har allerede en fot inne i Bjerknes-senteret (Birks, og nå også Richard Telford), og vi er også aldri så lite inne i fakultetets andre SFF, Centre for Integrated Petroleum Research. Men dette er første gang vi er helt i midten av en innvilget SFF. (Institutt for geovitenskap er derimot tungt inne i alle tre SFF-ene fakultetet har, og det er trolig norgesrekord i SFF-deltakelse.)

Samtidig skal vi ikke glemme at BIO (ved Ole Brix og Ragnar Nortvedt) allerede har vunnet i årets SFI-tildeling, gjennom deltakelse i det CMR-ledede senteret i målevitenskap. Og så kan det påpekes at hele BIO har gjennomført et meget godt år når det gjelder både publisering, disputaser, masterutdanning og emneundervisning, og gjerne i en bisetning nevne de 6 *Nature* og *Science*-artiklene i år. Det kan jo hende at vi må skryte av disse i flere år framover...

Men i dag kan vi la fokuset hvile på mikrobiologene i Jahnebakken. Fem av dem, pluss Christoffer Schander, er trolig fremdeles høyt opp på grunn av SFF-tildelingen. Resten av mikrobiologene opplevde en slags blåmandag i forrige runde, da Thingstad & al var den høyest rangerte søknad i landet som IKKE fikk SFF-midler. I ettertid kan vi dog glede oss over at vanngruppen har klart seg bra også uten SFF-midler. Jeg tror egentlig ikke at Frede og Han Gunnar egentlig savner SFF-skiltet på veggen. Men når det gjelder Jahnebakken, så snakker vi altså om en bygningsmasse som er befolket med mikrobiologer av svært høy kvalitet. Dette skyldes langsiktig arbeid som går mer enn en generasjon bakover. Det er mange som har del av æren for dette!

En siste hilsen går også til dem som ikke nådde helt i mål. Dag Aksnes og Magnar Aksland var med i en av søknadene som ikke fikk penger i går. God jul til dere også!

Fredelig jul!

Dernest gjenstår å ønske Riktig God Jul til alle ansatte og studenter ved BIO. Håper tida fram til begynnelsen av januar kan brukes til å bygge opp en voldsom glede til å gi seg i kast med vårens oppgaver. Et viktig element i så måte er å bruke denne mørkeste delen av den bergenske våte mørketida til å samle krefter og gode opplevelser.

Hilsen Jarl

SFF til BIO og IFG

Det sies at nordmenn er på verdenstoppen i dyre julegaver. Men det blir likevel ingenting mot SFF-tildelingen som ble gjort kjent tirsdag kveld. Da kunngjorde Forskningsrådet og Dagsrevyen åtte nye Sentre for fremragende forskning som skal starte

opp i 2007. Ett av dem har Universitetet i Bergen som vertsinstusjon: Senter for geobiosfæreforskning, ledet av professor **Rolf Birger Pedersen** (til høyre).

Centre for geo-biosphere research: Deep seafloor, deep biosphere & roots of life skal samle fremragende forskerkrefter fra geokjemi, mikrobiologi og molekylærbiologi, og utforske interaksjonen mellom biosfæren og geosfæren – selve livets opprinnelse.

– Dette er selvfølgelig veldig gledelig, sier en lykkelig professor Rolf Birger Pedersen til På Høyden.

– Dette gir oss helt nye muligheter til å videreutvikle det samarbeidet vi har utviklet de siste fem til ti årene mellom geovitere og biologer. Vi gleder oss også til å bringe frem en ny generasjon forskere, som i enda større grad vil bli i stand til krysse barrieren mellom disse to fagene, sier han.

Rolf Birger Pedersen understreker at det nye senteret også er et monument over langsiktig oppbygging av sterke fagmiljøer innen mikrobiologi og geologi på UiB. Les mer [På Høyden](#) og på [Forskningsrådets](#) hjemmeside.

Her er BIO-forskerne i den nye SFF-en

SFF-en er et tett samarbeid mellom Institutt for geovitenskap og BIO. Etter planen skal det ledes fra IFG første halvdel og fra BIO den siste halvdel av perioden. BIOs ledende medlemmer er [Vigdis Torsvik](#), [Lise Øvreås](#), [Nils-Kåre Birkeland](#), [Ida Helene Steen](#), [Christa Schleper](#) og [Christoffer Schander](#). Hadde Christoffer visst hva bildet skulle brukes til, så hadde han nok smilt, han også.

60-årsfeiringer på tampen av året

Tirsdag i denne uka ble det feiret stort i Jahnebakken. Etter ryktene ble bord etter bord trillet inn med gaver til en lang serie med jubilarer. **Vigdis Torsvik** ble hedret for 25 års virke for UiB, **Finn Langvad** ble hedret for 40 år, og **Terje Torsvik**, **Marit Steine Madsen** og **Frede Thingstad** ble hedret for oppnådde og avlagte 60-årsdager.

Samtidig ble en langt enklere seremoni gjennomført på Høyteknologisenteret, der **Andreas Steigen** ble hedret for sine oppnådde 60 år.

Mari Sandbakken vant IPOD-konkurranse

Stipendiat **Mari Sandbakken** er den heldige vinner av et reisestipend på 15.000 kr, som ble utlyst i forbindelse med [IPOD-prosjektet](#) (“Internasjonalt Prosjekt for Organisert Doktorgradsutveksling”) og en appell til dere ph.d.-kandidater om å svare på en spørreundersøkelse (se vedlegg - brev sendt ut tidlig i høst).

Loddtrekningen ble foretatt i går på Forskningsavdelingen.

Over 500 svar kom inn, som gir oss et tilfredsstillende grunnlag til å arbeide videre med prosjektet, som forøvrig har fått stor interesse når vi har presentert det ved ulike europeiske konferanser.

Fiskesykdomsgruppen har fått NUV-støtte

Tre fagmiljøer ved UiB får nytte godt av støtte fra Norgesuniversitetet (NUV) til å utvikle fleksible utdanningstilbud neste år.

Støtten fra NUV går til fagmiljøer ved [Nordisk institutt](#) (Avdeling for norsk som andrespråk), [Institutt for biologi](#) (Fiskesykdomsgruppen) og [Romansk institutt](#) (italiensk). Sammen med UiBs egenandel

betyr dette at universitetet har i overkant av 2 millioner kroner å bruke på fleksible utdanningstilbud. [Senter for etter-og videreutdanning \(SEVU\)](#) har vært prosessveileder i søknadsfasen.

– Fiskesykdomsgruppen vil blant annet utvikle et lite fjernstudium i parasittologi, men hovedvekten av midlene vil bli brukt til å starte opp arbeidet med å lage en database for fiskesykdommer i samarbeid med [Havforskningsinstituttet](#) og [Nasjonalt institutt for ernærings- og sjømatforskning](#), forteller rådgiver Toril Eikaas Eide ved SEVU. Les mer [På Høyden](#).

NUFUs årsrapporteringsdatabase åpnet

NUFU's årsrapporteringsbase vil bli åpnet for elektronisk registrering av prosjektaktivitet i 2006 i uke 50, og senest 14. desember. Vi beklager at det er blitt så pass sent i år men det er ikke noe vi ved UiB har kunnet gjøre noe med. Tilgang til skjema, guidelines og elektronisk database finnes ved å benytte denne linken: <http://www.siu.no/nufu>

Vi gjør oppmerksom på at følgende punkt skal oppdateres:

- coordinators progress report
- researchers
- research projects
- candidates
- technical/administrative staff
- courses and programmes
- publications and disseminations

1. Innen 1. februar skal alle skjemaer (regnskap, følgeskjema) være signert og i ferdig utfylt stand.
2. Fristen for elektronisk avlevering av årsrapporten er 1. mars 2007.
3. For prosjekter som avsluttes i 2006, skal det i tillegg til årsrapport også lages en FINAL REPORT.

Nærmere opplysninger om dette vil bli gitt av SIU.

Angående punkt 1: I forbindelse med årsrapporteringen for NUFU-prosjekter 2006 skal regnskapsrapporter gjennomgås og godkjennes ved UiB sentralt. Tidligere ble de sendt til SFU, men nå skal de sendes til Unifob Global (tidligere SFU, Unifob Global pr. 1. januar, 2007), men til samme adresse som tidligere, Stein Rokkans Hus, Nygårdsgt. 5.

NB! Har også sendt denne informasjonen på engelsk til samtlige koordinatører i våre samarbeidsland.

Sidsel :-)

Coordinator, International Development Projects, Department of Biology

Siste nytt fra verden rundt oss

Marianne Fyhns doktoravhandling kåret til verdens beste

Datter til **Hans Jørgen Fyhn**, hjerneforskeren Marianne Hafting Fyhn, har fått amerikansk pris for verdens beste doktoravhandling 2005 innen nevrobiologi, om hvordan stedsansen virker. Fyhn jobber til daglig ved et av landets sentre for fremragende forskning, Senter for hukommelsesbiologi ved NTNU. [Les saken på Forskningsrådets web.](#)

Simone Heinz ny EU-rådgiver på MN

Ettersom Ståle Knudsen vil gå attende til vitenskapelig stilling ved Inst for Sosialantropologi i januar 2007, så vil **Simone Heinz** ta over hans rolle som rådgiver for MN på EU- og større NFR-søknader.

Simone vil gradvis ta over hans arbeidsoppgaver, slik at vi får ein fin overgang på dette. Dei vil sjølv ta kontakt med dei forskarar som har søkt posisjoneringsmidlar for FP7 for å informere om dette.

Vi takkar Ståle for den innsats han har gjort både med SFF, YFF og FP7-posisjonering, og ynskjer Simone lukke til i jobben.

MVH Astrid Bårdgard

Bred norsk prosess for koordinert innspill til marin EU-grønnbok

EU ønsker en helhetlig marin og maritim politikk for å bidra til vekst og arbeid i Europa innenfor en bærekraftig utvikling. Karin Refsnes fra Norge har deltatt som nasjonal ekspert i Europakommisjonen i arbeidet med en "grønnbok" på dette området. Nå koordinerer hun arbeidet med å formulere Norges kommentarer til EU-initiativet. [Les mer ..](#)

Doktorgrad trukket tilbake for første gang

Jon Sudbø har fusket med grunnlagsdata og blir derfor fratatt sin medisinske doktorgrad. Det er første gang en doktorgrad blir trukket tilbake i Norge. - Dette er en av de vanskeligste sakene vi har hatt, både av alvorlighetsgrad og omfang, sier dekanus Stein A. Evensen ved medisinsk fakultet på Universitetet i Oslo.

Han leder fakultetsstyret som tirsdag ettermiddag vedtok å frata Sudbø doktorgraden. Sudbø kan anke til universitetsstyret. [Les mer ..](#)

Forskning: utlysninger, nye satsinger og prosjekter

Nye prosjekter til BIO fra HAVKYST (Norges forskningsråd)

Fra Delprogram I – MAROKO:

- *Cuses and consequences of a large-scale shift gfrom sugar kelp (*Saccharina latissima*) to ephemeral algae and implications for management.* Prosjektet er koordinert av NIVA, og fra BIO deltar **Kjersti Sjøtun**

Fra Delprogram III PROOFNY:

- *The impact of produced water on fish reproduction: a multigeneration approach.* **Ian Mayer**
- *Study of the long-term effects of Atlantic herring (*Clupea harengus*) exposed to a oil-polluted *Calanus finmarchicus*.* Prosjektet er koordinert av HI, og fra BIO deltar **Audrey Geffen**

Husk at de første FP7-utlysningene offentliggjøres i morgen

Utlsyningene vil du finne [her](#)

IIASA's annual 3-month Young Scientists Summer Program (YSSP)

offers research opportunities to talented young researchers whose interests correspond with IIASA's ongoing research on issues of global environmental, economic and social change.

Søknadsfrist: 15. januar

[Les mer...](#)

Muligheter for PhD-studenter

NMA-forskerkurs: Marine Bioacoustics: Anatomy and Physiology

Coordinated by Magnus Wahlberg Department of Zoophysiology, Aarhus University and Danish Research Centre for Marine Mammals, Kerteminde, Denmark..

February 28 - March 4, 2007

Application deadline: January 15, 2007

ECTS: 3

[Mer info og registrering...](#)

Nordic Marine Academy vil tilby flere forskerkurs i løpet av 2007, som blir etter hvert annonsert [her](#)

Nye artikler

Audrey Geffen: Utviklingen av munnåpningen til flere arter av torskefisker gjennom metamorfose

Rowlands WLL, M Dickey-Collas, [AJ Geffen](#) & RDM Nash 2006. Gape morphology of cod *Gadus morhua* L., haddock *Melanogrammus aeglefinus* (L.) and whiting *Merlangius merlangus* (L.) through

metamorphosis from larvae to juveniles in the western Irish Sea. *Journal of Fish Biology* 69: 1379 - 1395

Abstract: Variations in standard length (L_S), gape size (S_G) and jaw length (L_J) were studied in larval and juvenile gadoids (cod *Gadus morhua*, haddock *Melanogrammus aeglefinus* and whiting *Merlangius merlangus*) from 4 to 70 mm. The increase in S_G and L_J was not linear with respect to L_S . The relationship was best described by segmented regression lines in all three species, with an inflection point at *c.* 10.5 mm. The S_G and L_J increased more rapidly in relation to larval L_S for individuals smaller than this inflection point size. The rates of increase slowed significantly post-inflection, an effect more noticeable in S_G data compared to L_J data. In each case, the inflection point fell in the intermediate period of development between the larval and juvenile stages, which could be considered as metamorphosis. Published equations that have been used to predict S_G from L_J lead to the overestimation of gape. New relationships are presented, which may be used to predict S_G from measurements of either L_S or upper jaw length in cod, haddock and whiting.

Bok-kapittel

Anders Fernö og Per Jakobsen: Læring hos fisk

Fernö A, Huse G, Jakobsen PJ & Kristiansen TS 2006. The role of fish learning skills in fisheries and aquaculture. In: *Fish Cognition and Behaviour* (editors C. Brown, K.N. Laland and J. Krause), pp. 278-310. Blackwell Publishing.